

[H. P. Hansen (Sorø A.)]

kontorerne. Endvidere: Landmændene har i adskillige Tilfælde anmodet om mere Arbejdskraft end nødvendigt og derved bevirket, at andre, som stod og trængte til Arbejdskraft paa det paagældende Tidspunkt, vanskeligt kunde faa den. Det er undertiden lykkedes, hedder det, at skaffe Arbejdskraft fra andre Egne, men naar man saa anviste de paagældende til en Landbruger, nægtede han at modtage dem, naar man krævede, at han skulde levere Kost og Logi — naturligvis mod Betaling —, fordi man ikke kunde opdrive det andre Steder. Det har der ikke været Villighed til. Det anmeldes heller ikke altid til Kontorerne, naar Landmændene selv har skaffet sig Arbejdskraft, og naar den anviste Arbejdskraft saa kommer til den paagældende Landbruger og afvises, har Arbejderen ikke kunnet faa Arbejde andetsteds, da han jo har ment, han var optaget. Og det skaber naturligvis Bitterhed, at man maa gaa med uforrettet Sag. Fremdeles gælder det, at Tørveproducerer og andre Arbejdsgivere ikke altid opgiver, hvilke Arbejdere de har i Beskæftigelse, f. Eks. Folk, som kunde være egnede til Landbrugsarbejde. Og endelig nævnes det, at de Arbejdsmænd, der arbejder i Tørvemoserne, undertiden undlader at opgive, at de er kendt med Landbrugsarbejde, fordi de ikke vil bort fra Tørvearbejdet.

Som man vil se, skyldes Vanskelighederne i de 5 Tilfælde Arbejdsgiverne, og i eet Tilfælde kan de lægges over paa Arbejderne. Men der er ogsaa andre Ting, som det er værd at tage i Betragtning, naar man taler om Landbrugets Arbejdskraft. Ser man paa de statistiske Oplysninger, viser det sig, at i Sommeren 1940 var der af Landbrugernes Børn og Slægtninge beskæftiget 109 500 ved Landbrugsarbejde. Dette Tal var Aaret efter faldet til 104 100, og i indeværende Sommer var det nede paa 98 100. Fast fremmed Medhjælp uden egen Husstand har ligget omkring 157 000, og fast fremmed Medhjælp med egen Husstand har været i de sidste 3 Aar henholdsvis 22 000, 20 300 og 20 500, og endelig var der af løse Daglejere sidste Aar 18 300 og i Sommer 20 400. Som man ser: den eneste Gruppe, der har været en virkelig Nedgang i, er Landbrugernes Børn og Slægtninge, der paa to Aar er gaaet ned med 11 000. Hvis de var blevet paa Landet, havde der været Arbejdskraft nok, ser man, naar man betragter Tallet paa dem, der manglede; det Antal af 5 000—6 000, der var Tale om, havde rigeligt været dækket.

Nej, Landbrugernes Børn søger til andre Erhverv, og det er de berettigede til, jeg skal ikke kritisere, at de gør det, de har deres frie Ret til det. Men naar man binder andre ved Lov, tvinger dem til at tage et bestemt Arbejde og endda klager over, at der ikke er Arbejdskraft nok til Landbruget, bør man ikke lade disse enkelte Tal være ude af Betragtning.

I indeværende Aar synes Høstarbejdet at være gaaet saa nogenlunde. Det er nu saaledes, at Maskinerne udfører det meste Arbejde, og det er kun en forsvindende lille ekstraordinær Arbejdskraft, man skal have til Høsten. Med Roerne har der været nogle Vanskeligheder, men de kunde maaske være afværget i visse Tilfælde. Det er ikke ualmindeligt, at en Landmand siger: Jeg vil kun have jer 2—3 Dage i denne Uge, for vi kan ikke tage flere Roer op, end der kan køres bort med det samme. Saa afskedigés disse Folk efter 2—3 Dages Forløb; maaske kunde de have faaet andet Arbejde, hvis de havde vidst det paa Forhaand, og naar han den næste Uge skal bruge disse Folk paa ny, er de optaget. Paa en Gaard, hvor man skulde have 10 Mand, kunde man ikke faa det, fordi de paagældende ikke havde Cykler. Man kunde transportere dem derud, men den paagældende store Landmand vilde ikke levere Kost og Logi, og de kunde heller ikke opnaa dette andre Steder.

Man har ofte maattet standse offentlige Arbejder for at faa den nødvendige Arbejdskraft, men her mangler Arbejdsgiverne ogsaa undertiden Forstaaelse. Jeg vil gerne nævne et enkelt Eksempel, som jeg synes er talende, ikke fordi jeg vil sige, det er det almindelige, det tror jeg ikke, og det haaber jeg i alt Fald ikke, det er; jeg vil haabe, det er et ganske sjældent Tilfælde, men det er et meget grelt Tilfælde. Den 1. Juni blev der fra en Mand, der har en større Landejendom, anmodet om 24 Mand til Lugning af Roer. Der var ingen ledige dengang paa den paagældende Egn. Man siger saa: Vi skal standse et offentligt Arbejde, men De maa altsaa beskæftige disse Folk i hele Perioden, indtil der er luget Roer tredie Gang. Man standsede da et Arbejde og anviste 17 Mand. De tre af disse blev afskediget den første Dag og 14 andre efter 10—40 Timers Arbejde, saa var Arbejdet sluttet. Den 17. Juni forlangte den paagældende 20 Mand til anden Gangs Lugning. Man meddelte ham saa, at man atter skulde standse et offentligt Arbejde, og hvis han skulde have denne Arbejdskraft, maatte han i hvert Fald beskæftige dem i Perioden, indtil tredie Gangs Lugning fandt